

Sygn. akt III Ca 203/16

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2016r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Mieczysław H. Kamiński (sprawozdawca)

Sędzia SO Ewa Adamczyk

Sędzia SO Tomasz Białka

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2016r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa D. G.

przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Zakładu Karnego w N.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Sączu

z dnia 10 lutego 2016 r., sygn. akt I C 2027/14

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt II w ten sposób, że kwotę 2400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) zastępuje kwotą 120 zł (sto dwadzieścia złotych);**
- 2. w pozostałym zakresie apelację oddala;**
- 3. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;**
- 4. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Nowym Sączu na rzecz adw. M. Z. kwotę 148 zł (sto czterdzieści osiem złotych) brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

Tomasz Białka Mieczysław H. Kamiński Ewa Adamczyk

**Sygn. akt III Ca 203/16**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 lutego 2016r. Sąd Rejonowy w Nowym Sączu w sprawie z powództwa D. G. przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Zakładu Karnego w N. o zapłatę oddalił powództwo.

Orzekając o kosztach na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2 400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a także zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Nowym Sączu na rzecz adwokata M. Z. kwotę 2 952 zł brutto tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód D. G. w okresie od dnia 18 lipca 2013 r. do dnia 11 września 2013 r. odbywał karę pozbawienia wolności w ZK w N.. Od 18 lipca 2013 r. do 19 lipca 2013 r. przebywał w celi nr (...) (powierzchnia na jednego osadzonego – 4,47 m<sup>((2))</sup>), następnie w dniach 19 lipca 2013 r. – 30 lipca 2013 r. przebywał w celi nr (...) (powierzchnia na jednego osadzonego – 3,05 m<sup>((2))</sup>). W dniach od 30 lipca 2013 r. do 12 sierpnia 2013 r. przebywał w celi nr (...), natomiast od 12 sierpnia 2013 r. do 27 sierpnia 2013 r. w celi nr (...), powierzchnia w obydwu celach, przypadająca na jednego osadzonego, wynosiła mniej niż 3m<sup>((2))</sup>. W okresie od dnia 27 sierpnia 2013 r. – 11 września 2013 r. przebywał natomiast w celi nr(...), gdzie powierzchnia na jednego osadzonego przekraczała 3m<sup>((2))</sup>. Dyrektor Zakładu Karnego w N., w okresie odbywania kary przez powoda, regularnie zawiadamiał sędziego penitencjarnego o naruszeniu normy zaludnienia w jednostce. Na osadzenie skazanego w celi gdzie standard metrażowy na jedną osobę nie był zachowany sędzia penitencjarny wyrażał zgodę zgodnie z przepisami kodeksu karnego wykonawczego.

Na podstawie zarządzenia Dyrektora Generalnego Służby Więziennej nr 2/2004, w stosunku do każdego osadzonego, prowadzi się indywidualny program resocjalizacyjny, opracowany przy uwzględnieniu rodzaju popełnionego przestępstwa oraz właściwości i warunków osobistych. Są to oddziaływania profilaktyczne. Brak jest informacji, jakie działania były podejmowane w stosunku do powoda.

Każdy skazany ma prawo codziennie korzystać z zajęć na świetlicy, maksymalny czas jednorazowej wizyty na świetlicy wynosi 1,5 godziny. W Zakładzie Karnym w N. na każdym oddziale mieszkalnym jest jedna świetlica przypadająca na około 100 osób. Na świetlicy jest sprzęt do gry w tenisa stołowego, są drabinki, telewizor oraz gry planszowe. Cele, w których karę odbywał powód, znajdują się w pawilonie A. Na oddziale II tego pawilonu, gdzie są cele o nr (...) zawsze była świetlica, natomiast na oddziale IV, gdzie są cele o nr(...) nie było świetlicy, ale osadzeni mogli korzystać ze świetlicy centralnej w pawilonie B. W tym czasie na centralną świetlicę w pawilonie B przypadało 200 osadzonych. Powód, przebywając w Zakładzie Karnym w N. 2 lub 3 razy korzystał ze świetlicy. Ze świetlicy częściej nie korzystał, ponieważ jego kolega tam nie chodził, a tylko jego w Zakładzie Karnym znał.

Każdy osadzony ma również prawo do jednej godziny spaceru dziennie. W okresie od wiosny do jesieni, osadzeni, za zgodą dyrektora zakładu karnego, która jest uwarunkowana pozytywną postawą osadzonego oraz brakiem przeciwwskazań lekarskich, korzystają z placu rekreacyjnego, gdzie mogą grać w siatkówkę lub korzystać z siłowni na świeżym powietrzu. Organizowane są również wycieczki edukacyjne i spotkania z ludźmi. Jeżeli jest przeludnienie w celach, sporządzany jest dodatkowy grafik odnośnie zajęć świetlicowych, czy spaceru i osadzeni mają wówczas możliwość skorzystania z nich.

Odnośnie warunków sanitarnych w Zakładzie Karnym w N. Sąd Rejonowy ustalił, że kąciek sanitarny w każdej celi jest oddzielony od części mieszkalnej konstrukcją z metalu i płyt paździerzowych wyposażoną w drzwi zamykane od środka. W kącieku znajduje się umywalka i sedes. Od 2008 r. w celach położonych w pawilonie B oraz na jednym z oddziałów pawilonu A dostępna jest ciepła bieżąca woda. W celi nr (...), w której powód przebywał w okresie od 30 lipca 2013 r. do 12 sierpnia 2013 r., nie było dostępu do ciepłej wody, osadzeni musieli ją sobie przynosić z korytarza w wiadrach, za zezwoleniem funkcjonariusza. Natomiast w celi nr (...), w której przebywał w późniejszym okresie, był stały dostęp do ciepłej wody. Dostęp do prysznicy jest zagwarantowany osadzonym raz w tygodniu, ilość wody jest ograniczana.

Kosze na śmieci są opróżniane regularnie – codziennie rano. Pomimo, iż osadzeni myli kosze w celach, z uwagi na wysokie temperatury powietrza, unosił się z nich nieprzyjemny zapach, podobnie jak z kącieka sanitarnego.

Cele doświetlane są żarówkami i światłem słonecznym. Budynek Zakładu Karnego są kilkusetletnie, w związku z czym otwory okienne nie są bardzo duże. Wietrzenie cel odbywa się podczas spacerów. Poza tym więźniowie mogą wietrzyć cele poprzez otwieranie okien.

Według ustaleń Sądu Rejonowego, osadzenie powoda w celach przeludnionych nie było formą sankcji, lecz wynikało z ogólnego stanu przeludnienia w zakładach karnych. Brak informacji, czy powód kierował pisemne skargi do administracji Zakładu Karnego na warunki odbywania kary pozbawienia wolności.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd I instancji uznał, że powództwo podlega oddaleniu. Powołując się na treść art. 23 k.c., art. 24 § 1 k.c. i art. 448 k.c. wskazał, że z poczynionych ustaleń wynika, iż powód przebywał w celi o powierzchni poniżej 3 m<sup>2</sup> przez okres 29 dni, a ustawodawca w art. 248 § 1 k.k.w. wprowadził wyjątek od zasady, iż powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadająca na skazanego, ma wynosić nie mniej niż 3 m<sup>2</sup>. Odstępstwo takie dopuszczalne jest w szczególnie uzasadnionych wypadkach, na czas określony, w warunkach, w których powierzchnia w celi na jedną osobę wynosi mniej niż 3 m<sup>2</sup> z równoczesnym bezzwłocznym poinformowaniem o takim umieszczeniu sędziego penitencjarnego.

Sąd Rejonowy stwierdził dalej, że powód odbywając karę pozbawienia wolności przebywał co prawda w celi przeludnionej, ale stopień tego przeludnienia oscylował w granicach 80% normy. Oddziaływanie negatywnych skutków takiego stanu rzeczy nie przekracza więc takiego stopnia dolegliwości, który sprawiałby, że możliwe byłoby uznanie bezprawnego charakteru umieszczenia powoda w celi przeludnionej. Ponadto umieszczenie powoda w takiej celi nie było długotrwałe oraz nie było efektem działań, które stanowiłyby indywidualnie skierowaną przeciwko powodowi represję. Z tych powodów, w ocenie Sądu Rejonowego, brak jest podstaw do stwierdzenia złej woli po stronie pozwanego, gdyż problem przeludnienia w zakładach karnych nie był spowodowany celowym działaniem, lecz wynikał z niedostatecznego finansowania więziennictwa.

Nawet jednak w przypadku uznania, że stopień przeludnienia w celach i okres przebywania w nich przez powoda naruszał jego godność i prawo do prywatności, to gradacja tych naruszeń nie przybrała w ocenie Sądu I instancji takiej formy, w której można by podzielić jego twierdzenie o osadzeniu go w niegodziwych, nieludzkich warunkach, co uzasadniałoby żądanie zasądzenia zadośćuczynienia. Ponadto wskazał Sąd, że o możliwości zasądzenia zadośćuczynienia decydować powinna również ocena stopnia pokrzywdzenia, którego doznała osoba żądająca ochrony prawnej, a w związku z tym inaczej należy ocenić stopień wrażliwości osoby, która dotychczas nie była poddana takim czynnikom stresogennym, jak osadzenie w zakładzie karnym, niż osoby takiej jak powód, która odbywała już karę pozbawienia wolności i znała realia jej wykonywania.

Pomijając kwestię przeludnienia, powód nie był zdaniem Sądu I instancji narażony na innego rodzaju dolegliwości, które mogłyby naruszać jego godność, prawo do intymności i zdrowie. Przez okres odbywania kary miał zapewnione oddzielne miejsce do spania i odpowiednie wyposażenie w celi, z którego częściowo korzystał. Zapewniono również w dostateczny sposób oddzielenie węzła sanitarnego od części przeznaczony na całonocny pobyt osadzonych, a administracja Zakładu Karnego tego typu pomieszczeń podczas spacerów przez otwory przeznaczone na drzwi. Ponadto Sąd Rejonowy stwierdził, że przebywając w celi powód nie był pozbawiony możliwości podstawowej codziennej higieny, gdyż w każdej celi znajduje się zimna bieżąca woda, a w niektórych również i ciepła. Wskazał też Sąd, że z uwagi na porę letnią temperatura w celach była wprawdzie wysoka, ale możliwość jej obniżenia mogłaby wynikać wyłącznie z korzystania z klimatyzacji, która nie należy jednak do standardowego wyposażenia nie tylko Zakładu Karnego. Powód nie wykazał również zdaniem Sądu Rejonowego, że w sposób administracyjny została mu ograniczona możliwość korzystania z dodatkowo przysługujących spacerów i wizyt w świetlicy. Wszystkie te okoliczności, w ocenie Sądu Rejonowego prowadzić muszą zaś do wniosku, że nie zaktualizowały się przesłanki odpowiedzialności pozwanego, co prowadziło do oddalenia powództwa.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wniósł powód. Zaskarżając wyrok w zakresie oddalającym powództwo i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, apelujący zarzucił naruszenie przepisów art.

227 k.p.c. w związku z art. 292 k.p.c., przez oddalenie wniosku powoda o przeprowadzenie oględzin celi nr (...) Zakładu Karnego w N. na okoliczność ustalenia, jaką rzeczywiście powierzchnię zajmuje kącik sanitarny oraz stwierdzenie zapachów, jakie unoszą się z niego w celi, jak również czy oświetlenie celi jest odpowiednie do czytania, a ponadto czy w celi znajduje się właściwie rozwiązana wentylacja. Ponadto zarzucił naruszenie przepisów art. 233 k.p.c. poprzez dowolną ocenę dowodów, polegającą na przyjęciu, że brak jest podstaw do stwierdzenia złej woli po stronie pozwanego, jak również uznanie, iż stopień ewentualnych naruszeń praw powoda nie przekroczył granic, świadczących o niegodziwości osadzenia powoda. Dalej zarzucił również błędy w poczynionych ustaleniach faktycznych co do tego, że warunki w jakich przebywał powód nie mogą zostać uznane za niegodziwe, a także, iż powód nie był narażony na innego rodzaju niedogodności mogące naruszać jego godność, podczas gdy nieustanne napięcie związane ze złymi warunkami w celi prowadziło do napięć i konfliktów ze współosadzonymi, co sprawiało, iż powód był narażony na strach i niepokój o swoją osobę. Wszystkie te uchybienia prowadziły zdaniem skarżącego do naruszenia przepisów prawa materialnego art. 24 § 1 k.c. w związku z art. 448 k.c.

W wyniku zaskarżenia apelujący wnosił o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa lub jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie, za przyznaniem kosztów jej zastępstwa prawnego za obie instancje.

**Sąd Okręgowy zważył, co następuje :**

***Apelacja okazała się zasadna jedynie w tej części, w której kwestionowała rozstrzygnięcie o kosztach procesu.***

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji zasądzając na rzecz strony pozwanej koszty nie uwzględnił faktu, że przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w § 10 ust. 1 pkt. 25 przewidują odrębną stawkę minimalną w wysokości 120 zł, w sprawach o odszkodowanie lub o zadośćuczynienie związane z warunkami wykonywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania. Z tego względu nie było podstaw do zasądzania pełnomocnikowi pozwanego kwoty 2 400 zł, z tytułu zastępstwa procesowego. Sąd Okręgowy, zmieniając zaskarżony wyrok w tej części, zasądził kwotę 120 zł. Zdaniem Sądu Okręgowego, wkład pracy pełnomocnika pozwanego, jak również jego udział w toczącym się postępowaniu poprzez sporządzanie pism procesowych oraz uczestniczenie w rozprawach uzasadniały przyznanie mu wynagrodzenia w takiej wysokości.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok, o czym orzekł w punkcie 1. sentencji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

W pozostałej części apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ zarzuty w niej zawarte okazały się niezasadne lub nieskuteczne. W sprawie nie stwierdzono również uchybień skutkujących nieważnością postępowania, których wystąpienie sąd odwoławczy ma obowiązek brać pod uwagę z urzędu – art. 378 § 1 k.p.c.

Z uwagi na fakt, że treść ustaleń faktycznych w znacznej mierze zależy od wyników przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego, w pierwszej kolejności należy odnieść się do zawartego w apelacji zarzutu bezzasadnego oddalenia wniosków dowodowych powoda dotyczących oględzin celi nr 216 Zakładu Karnego w N. na okoliczność ustalenia, jaką rzeczywiście powierzchnię zajmuje kącik sanitarny oraz stwierdzenie zapachów, jakie unoszą się z niego w celi, jak również czy oświetlenie celi jest odpowiednie do czytania, a ponadto czy w celi znajduje się właściwie rozwiązana wentylacja.

W ocenie Sądu Okręgowego w/w zarzut nie może odnieść zamierzonego skutku, albowiem przeprowadzenie wskazywanego dowodu jest w przedmiotowej sprawie zbędne i niecelowe. Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji, przyjmując je za własne, z tą jedną modyfikacją, że pobyt powoda w celach nr (...) i (...) w których na

jednego osadzonego przypadło poniżej 3 m<sup>((2))</sup> powierzchni trwał 28 dni. Taki stan rzeczy wynika bowiem z decyzji Dyrektora Zakładu Karnego w N. z dnia 30 lipca 2013 r. i 12 sierpnia 2013 r., jak i informacji (k-25 akt) oraz zeznań samego powoda. Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje na to, że dnia 27 sierpnia 2013 r. powód został przeniesiony już do celi nr (...), w której normatyw powierzchniowy powierzchni na jednego skazanego był zachowany. Z treści decyzji z 30 lipca i 12 sierpnia 2013 r. oraz przywołanej informacji wynika, że już od 12 sierpnia powód został przeniesiony do celi nr 202, natomiast od dnia 27 sierpnia przeniesiono go do celi nr (...).

Wobec powyższego nie ma konieczności ich ponownego dalszego, szczegółowego przytoczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 sierpnia 2002r., V KKN 348/00). Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił Sądowi rozpoznającemu apelację na konstatację, że dokonane przez Sąd Rejonowy rozstrzygnięcie, oparte na wnioskach wywiedzionych z przeprowadzonego dotychczas postępowania, było całkowicie prawidłowe. Ustalenia co do metrażu cel oraz znajdujących się w nich kącików sanitarnych, jak i co do warunków sanitarnych panujących w Zakładzie Karnym w N., do wykazania których zgłoszone wnioski dążyły, nie wymagały przeprowadzenia oględzin. Przed wszystkim kwestie powierzchniowe zostały wykazane zgromadzonymi w sprawie dowodami w postaci dokumentów (zwłaszcza w postaci informacji z 11 czerwca 2014r. zawierającej wykaz cel mieszkalnych, w których przebywał powód, oraz ich powierzchnię w m<sup>2</sup> – k. 25). Okoliczności dotyczące usytuowania i urządzenia kącika sanitarnego zostały przez Sąd Rejonowy ustalone zgodnie z twierdzeniami powoda. Pominięcie więc dowodu z oględzin cel, nie stanowi zdaniem Sądu Okręgowego uchybienia mającego wpływ na wydane orzeczenie, albowiem z zeznań powoda, które zostały potwierdzone zeznaniami funkcjonariusza służby więziennej przesłuchanego w sprawie wynika, iż warunki bytowe i sanitarne w okresie pobytu powoda były trudne, albowiem cele na najwyższej kondygnacji pozwanego zakładu karnego nie zostały jeszcze wyremontowane. Tak więc ustalenia Sądu I instancji w tym zakresie są zgodne z kierunkiem wskazywanym przez powoda. Niemniej jednak Sąd Rejonowy ocenił, że nie stanowią one naruszenia godności osoby skazanego, albowiem czas pobytu w Zakładzie Karnym w N. powoda w całości wyniósł niecałe dwa miesiące, zaś w celach poniżej standardu metrażowego jedynie 28 dni. Nie potwierdziły się także okoliczności dotyczące szczególnych niedogodności związanych z korzystaniem z kącika sanitarnego wykluczające zachowanie potrzebnej intymności. Prócz tego fakt braku bieżącej ciepłej wody jest niwelowany wydawaniem takiej wody w dowolnej ilości.

Zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 292 k.p.c. przez oddalenie wniosków dowodowych był zatem bezzasadny. Stanowisko takie potwierdza choćby sam fakt, że skarżący nie domaga się w apelacji przeprowadzenia dowodów, które pominął Sąd Rejonowy.

Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do przyjęcia, by w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego stronie pozwanej można było zarzucić działanie bezprawne względem powoda.

Powód nie udowodnił, że pobyt w zakładzie karnym w wymienionym okresie łączył się dla niego z jakąś krzywdą, w szczególności zaś nie wykazał żadnych cierpień fizycznych ani psychicznych z tym związanych - mimo spoczywającego na nim ciężaru dowodu (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). Dla skutecznego wywiedzenia zarzutu opartego na naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. strona winna wykazać, jakie kryteria wymienione w tym przepisie Sąd naruszył. Tymczasem apelacja ogranicza się do wyrażenia niezadowolenia z wniosków, do jakich doszedł Sąd I instancji. Lektura pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku pozwala zaś na jednoznaczną konkluzję, że ocena materiału dowodowego została przeprowadzona prawidłowo. Brak jest podstaw do uznania, że Sąd I instancji ocenił materiał dowodowy w sposób sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania czy doświadczeniem życiowym.

Fakt okresowego przeludnienia cel w pozwanej jednostce pozostawał poza sporem. Aczkolwiek warunki pobytu były trudne, co wiązało się z faktem pobytu powoda w celach, które nie przeszły w tym czasie jeszcze remontu, to jednak przeprowadzone dowody nie potwierdziły okoliczności podnoszonych w pozwie, zgodnie z którymi pobyt w nich uwłaczał godności skazanych.

Przyznać należy, że znajdujące się w celach kąciki sanitarne istotnie nie są duże, ale niewątpliwie zaspokajają potrzeby higieniczne skazanych. Należy przy tym wskazać, że zgodnie z treścią § 30 ust. 3 zdanie pierwsze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania

kary pozbawienia wolności (Dz.U.2003.152.1493) skazany korzysta co najmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpieli. Wskazać trzeba, że zgodnie z międzynarodowymi standardami w zakresie zapewnienia osobom pozbawionym wolności odpowiednich warunków higieny, szczególnie w zakresie dostępu do ciepłej kąpieli, w opracowanym przez Organizację Narodów Zjednoczonych Standardzie Minimalnych Reguł Traktowania Więźniów wskazano, że każdy więzień powinien mieć możliwość skorzystania z kąpieli, w temperaturze odpowiedniej do klimatu tak często, jak to jest konieczne dla zachowania ogólnej higieny, ale co najmniej raz w tygodniu w klimacie umiarkowanym (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners adopted by the First United Nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, held at Geneva in 1955, and approved by the Economic and Social Council by its resolutions 663 C (XXIV) of 31 July 1957 and 2076 (LXII) of 13 May 1977, pkt 13). Osadzeni w Zakładzie Karnym w N. w czasie, gdy powód odbywał w tej jednostce karę pozbawienia wolności, mieli zapewnioną taką możliwość. Ponadto mieli nieograniczoną możliwość korzystania z wody i dbania o higienę w kąciek sanitarnym mieszczącym się w każdej celi. Podnoszona przez apelującego okoliczność, jakoby podejmowanie ograniczonych czynności higieny osobistej w tych kąciekach nie mogła zastąpić kąpieli pod prysznicem jest nieskuteczna. Trybunał Konstytucyjny stwierdził bowiem, że określenie częstotliwości ciepłej kąpieli jako minimum jednej w tygodniu, przy jednoczesnym zapewnieniu stałego dostępu do wody i środków higieny w celach mieszkalnych, nie stanowi niehumanitarnego lub niehumanitarnego traktowania (por. wyrok TK z dnia 31 marca 2015r., sygn. akt U 6/14).

Odnosząc się do poruszanej przez apelującego kwestii dotyczącej stanu cel Sąd Okręgowy stwierdza (na co wskazywał też Sąd I instancji), że jednostka penitencjarna, w której przebywał powód była wybudowana w czasach, w których obowiązywały całkowicie inne standardy socjalno-sanitarne. Z tego też względu oczywistym jest, że stan techniczny cel nie będzie równał się z budownictwem nowoczesnym. Z tej przyczyny cyrkulacja powietrza w celach, zwłaszcza w okresie letnim mogła być mniej efektywna, a w związku z tym było w nich duszno. Należy jednak zwrócić uwagę, że osadzeni mieli możliwość wietrzenia cel, w których przebywali, choćby w tym czasie, gdy korzystali z codziennego wyjścia na godzinny spacer. Skoro więc cele, w których przebywał powód, były wyposażone w okna, to poprzez ich otwarcie można było zapewnić dopływ powietrza do pomieszczeń. Dostosowanie tych budynków do oczekiwań apelującego, musi być rozłożone w czasie. W ocenie Sądu Okręgowego, wprowadzanie standardów państw Europy Zachodniej, aczkolwiek pożądane, nie może odbyć się z dnia na dzień. Dyskomfort związany z koniecznością pobytu w wieloosobowej celi, używaniem kącieków sanitarnych, które nie były oddzielone w sposób pożądany przez powoda oraz brakiem bieżącej ciepłej wody, związany był z samym pobytom w zakładzie karnym, który sam w sobie musi stanowić brak pełnego komfortu życia. Standard wykonywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym nie może, w ocenie Sądu Okręgowego, przewyższać standardu życia na wolności. Warunki w jakich znalazł się powód przez 28 dni były takie, jakie w danej sytuacji mogła optymalnie zapewnić administracja zakładu karnego, a wszystko odbywało się pod kontrolą sądową. W sytuacji zaś braku premedytacji w działaniu strony pozwanej i zamiaru poniżenia powoda, przyznanie ochrony za naruszenie dóbr osobistych należy uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i poczuciem sprawiedliwości. Zdaniem Sądu Okręgowego, nawet nieestetyczny wygląd cel czy nieodpowiednia wentylacja, nie stanowi o niegodziwości warunków, w których powód odbywał karę. Ponadto dobra osobiste powoda nie zostały naruszone działaniami, które miałyby stanowić indywidualnie skierowaną przeciwko niemu represję. Niedogodności, które go dotykały w związku z odbywaniem kary, w takim samym stopniu dotyczyły innych osadzonych i wynikały z niemożności osiągnięcia standardów europejskich w krótkim czasie.

Na zakończenie wskazać należy jeszcze, że zgodnie z treścią art. 448 k.c., w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Na podstawie tego przepisu kompensowana jest krzywda, czyli szkoda niemajątkowa wywołana naruszeniem dobra osobistego, polegająca na fizycznych dolegliwościach i psychicznych cierpieniach pokrzywdzonego. Sąd nie ma obowiązku zasądzenia zadośćuczynienia, w każdym przypadku wyrządzenia krzywdy przez naruszenie dobra osobistego („sąd może przyznać”). Fakultatywny i uznaniowy charakter tego środka oznacza, że odmawiając uwzględnienia powództwa, sąd ocenia je w płaszczyźnie prawnej uwzględniającej całokształt okoliczności sprawy.

Prawidłowo ustalona postawa faktyczna rozstrzygnięcia uzasadniała ocenę apelacji przez sąd odwoławczy jako bezzasadnej.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono o oddaleniu apelacji w pozostałym zakresie.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów zastępstwa procesowego według minimalnej stawki taryfowej obowiązującej w sprawach o odszkodowanie lub o zadośćuczynienie związane z warunkami wykonywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, tj. na podstawie § 8 ust. 1 pkt 26 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U.2015.1804).

Takie samo wynagrodzenie, z tym, że podwyższone o stawkę podatku VAT, Sąd Okręgowy przyznał od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika powoda z urzędu na podstawie § 8 ust. 1 pkt. 26 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U.2015.1800).

(...)